

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku J. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 14 czerwca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 sierpnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje radcy prawnemu B. S., Kancelaria Radcy Prawnego w W., od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz wnioskodawczynie z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił wnioskodawczynie J. M. (dalej także skarżąca) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, stwierdzające brak niezdolności do pracy.

Rozpoznając odwołanie wnioskodawczynie, Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 21 listopada 2014 r. oddalił odwołanie.

W toku postępowania dopuszczono dowody z opinii biegłych z zakresu onkologii, psychiatrii, interny, neurologii, dermatologii, endokrynologii i astmologii celem ustalenia czy wnioskodawczyni jest niezdolna do pracy, ewentualnie również w jakim stopniu i od kiedy. U skarżącej stwierdzono szereg chorób, które jednak w opinii biegłych nie spowodowały choćby częściowej niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2015 r. oddalił apelację wnioskodawczyni, stwierdzając że Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, opinie biegłych są rzeczowe, jasne i kompletne, potwierdzają one wcześniejsze ustalenia Komisji Lekarskiej ZUS, zaś zgłaszane przez skarżącą zastrzeżenia stanowiły jedynie polemikę z ustaleniami biegłych i były nieskonkretyzowane. Sąd drugiej instancji podniósł również, że dokumentacja medyczna przedstawiona przez wnioskodawczynię wskazywała jedynie na fakt istnienia u wnioskodawczyni schorzeń układu ruchu i podejmowanego w związku z tym leczenia.

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości skargą kasacyjną wnioskodawczyni. Skargę oparto na zarzutach naruszenia przepisów prawa procesowego - art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 zdanie 2 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c., art. 285 § 2 k.p.c. oraz art. 286 k.p.c., a także naruszenie art. 12 ust. 3 w związku z art. 13 ust. 1 oraz art. 57 ust. 1 „ustawy o emeryturach i rentach z FUS”.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd Apelacyjny nie przeprowadził uzupełniającego postępowania dowodowego w postaci dowodu z łącznej opinii wszystkich biegłych sądowych, którzy wydali swoje opinie w toku postępowania. Tymczasem, w ocenie skarżącej, z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 149/04, LEX nr 602672; z dnia 7 kwietnia 1994 r., II URN 12/94, OSNAPiUS 1994 nr 4, poz. 71; z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 29/11, LEX nr 1026622; z dnia 20 listopada 2014 r., I UK 134/14, LEX nr 1642865) wynika, że w przypadku stwierdzenia występowania u ubezpieczonego rozlicznych schorzeń, mających różny charakter, dla oceny zdolności do pracy konieczne jest wydanie opinii łącznej przez biegłych różnych specjalności, bowiem przy założeniu

integralności ludzkiego organizmu, nie jest wystarczająca ocena, czy poszczególne schorzenia prowadzą do utraty zdolności do wykonywania pracy ale niezbędne jest całościowe spojrzenie na dolegliwości występujące u konkretnego ubezpieczonego i rozważenie czy łącznie powodują one choćby częściową niezdolność do pracy. Ponadto, Sąd drugiej instancji dopuścił się również naruszenia przepisów postępowania, bowiem nie uzupełnił materiału dowodowego o dowody z opinii biegłych lekarzy ortopedy, względnie traumatologa, mimo że wnioskodawczyni już na wcześniejszym etapie postępowania wskazywała na trapiące ją schorzenia układu kostno-szkieletowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawczyni nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia

8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Skarżąca nie wykazała należyście, aby Sąd Apelacyjny dopuścił się rażącego naruszenia przepisów postępowania, które w uzasadniałoby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Prawdłowo w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na szereg orzeczeń Sądu Najwyższego, które wskazują na zasadność uzyskania opinii łącznej od biegłych różnych specjalności badających ubezpieczonego, w sytuacji, gdy stwierdzili oni występowanie rozmaitych schorzeń, z których jednak żadne osobno nie skutkuje niezdolnością ubezpieczonego do pracy (choćby częściową). Pełnomocnik skarżącej pominęła jednak w swoich wywodach te orzeczenia Sądu Najwyższego, w których Sąd ten wskazuje, że nie ma normy (przepisu) stanowiącej o konieczności dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii łącznej biegłych lekarzy w każdej sytuacji, gdy u ubezpieczonego stwierdza się więcej niż jedno schorzenie. Brak jest zatem podstaw do formułowania ogólnej tezy, że przepisy postępowania wymagają by biegli - jeżeli zachodzi potrzeba zasięgnięcia opinii kilku biegłych - zawsze składali tylko jedną wspólną opinię (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2015 r., I UK 430/14, LEX nr 1809930; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13

lutego 2014 r., I UK 404/13, LEX nr 1646929). Nie można zatem przyjąć, że każdy przypadek nie dopuszczenia przez sąd rozpoznający sprawę dowodu z opinii łącznej biegłych różnych specjalności, którzy stwierdzili występowanie różnych schorzeń, które osobno nie skutkują jednak niezdolnością badanego do pracy, stanowi oczywiste naruszenie przepisów prawa. Sąd winien bowiem skorzystać z dalszych środków dowodowych (opinii łącznej, opinii uzupełniającej lub z uzupełniającego przesłuchania biegłych) w sytuacji, gdy treść cząstkowych opinii biegłych oraz pozostałe dowody zgromadzone w sprawie pozostawiają wątpliwość co do tego, czy stwierdzone schorzenia oceniane łącznie nie powodują u ubezpieczonego niezdolności do pracy. W stanie faktycznym przedmiotowej sprawy zebrany materiał dowodowy oraz opinie biegłych nie pozostawiały jednak, w ocenie Sądów rozpoznających sprawę, żadnej wątpliwości, jednoznacznie wskazywały na fakt, że wnioskodawczyni jest zdolna do wykonywania pracy.

Nie oceniając na etapie tzw. przedsądu merytorycznej zasadności zarzutów naruszenia wskazanych w podstawach skargi przepisów postępowania, trzeba wskazać że nie świadczą one o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Należy zauważyć, że Sąd odwoławczy nie pominął złożonej przez wnioskodawczynię dokumentacji dotyczącej schorzeń układu ruchu, wskazał na nie w uzasadnieniu swojego wyroku, zaś w sprawie zostało przeprowadzone wyczerpujące postępowanie dowodowe, które nie pozostawiło wątpliwości co do stanu zdrowia odwołującej się.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1805).